

Вукосављевић Дејан*

<https://orcid.org/0000-0001-7475-2764>

Вукосављевић Данијела**

<https://orcid.org/0000-0002-6967-5423>

УДК: 347.72:502.131.1

Прегледни рад

DOI: 10.5937/ptp2603155V

Примљено: 24. март 2026.

Одобрено за објаву: 9. јун 2026.

Странице: 152–164

ПРАВНИ ОКВИР РЕЖИМА ДУЖНЕ ПАЖЊЕ ОДРЖИВОСТИ КАО НОВИ СТАНДАРД КОРПОРАТИВНЕ ОДГОВОРНОСТИ

АПСТРАКТ: Развој режима дужне пажње одрживости у праву Европске уније отворио је дебату о томе да ли овај регулаторни оквир уводи нови стандард корпоративне одговорности или представља проширење постојећих концепата професионалне и фидуцијарне пажње. Циљ је анализирати правни оквир режима дужне пажње одрживости, успостављеног Директивом (ЕУ) 2024/1760 о дужној пажњи корпоративне одрживости, који уводи квалитативно нови стандард корпоративне одговорности. Налази указују на то да режим дужне пажње одрживости уводи превентивни и процедурални модел управљања ризицима који проширује релевантну сферу одговорности компанија на ланце вредности. Иако одређени нормативни елементи компатибилни са овим приступом већ постоје у праву Републике Србије, постојећи правни оквир не препознаје такав системски модел одговорности.

Кључне речи: *дужна пажња одрживости, корпоративна одговорност, корпоративно управљање, Директива (ЕУ) 2024/1760.*

*Ванредни професор, Универзитет „Унион – Никола Тесла“, Факултет за менаџмент – ФАМ, Сремски Карловци, Србија, имејл: dejan.vukosavljevic@famns.edu.rs

**Ванредни професор, Универзитет „Унион – Никола Тесла“, Факултет за менаџмент – ФАМ, Сремски Карловци, Србија, имејл: danijela.vukosavljevic@famns.edu.rs

© 2026 by the authors. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

1. Увод

У савременом европском корпоративном праву, питање одговорности компанија за негативне утицаје пословних операција на људска права и животну средину постало је предмет интензивне регулаторне и доктринарне дискусије. Посебна пажња посвећена је развоју концепта дужне пажње у погледу одрживости, који је добио нормативни облик у праву Европске уније усвајањем Директиве (ЕУ) 2024/1760 о дужној пажњи у погледу корпоративне одрживости. Овај регулаторни оквир покренуо је питање да ли се ради о увођењу новог стандарда корпоративне одговорности или о проширењу постојећих концепата професионалне и фидуцијарне бриге. „Истраживање показује разлику коју дужна пажња у вези са људским правима (HRDD) може направити у смислу идентификовања негативних утицаја на људска права како компаније, тако и оних који су део њених пословних односа“ (McCorquodale, Smit, Neely & Brooks, 2017, стр. 195).

У правној теорији развијени су различити ставови о правној природи овог режима. Један део аутора сматра да је реч о еволуцији традиционалних стандарда корпоративног управљања, при чему се постојеће дужности управе реинтерпретирају у светлу дугорочне одрживости пословања. Проблеми у корпоративном управљању финансијских институција указују на то да је један од механизма који чини директоре одговорним управо прописивање њихових дужности законом (Keay, 2010). Насупрот томе, други аутори указују да увођење одрживости доноси квалитативно другачији модел одговорности, заснован на превентивном управљању ризицима и проширењу релевантне сфере одговорности на ланце вредности, с обзиром на то да је дужна пажња у сржи Водећих принципа УН о пословању и људским правима (Bonnitcha, 2017). Ова теоријска дилема отворила је питање односа нових регулаторних захтева и постојећих института корпоративног и облигационог права. „У настојању да успостави тржишну привреду у постсоцијалистичком периоду, Србија се суочила са озбиљним изазовима у изградњи економског система, формирању институција и успостављању подстицаја ради унапређења економских перформанси, при чему је корпоративно управљање препознато као кључни део реформског процеса“ (Denčić-Mihajlov, 2006, стр. 169).

У праву Републике Србије, стандард пажње у облигационим односима традиционално је формулисан кроз стандард пажње доброг привредника, док је у корпоративном праву стандард дужне пажње

управе развијен кроз фидуцијарне дужности и оквир пословне процене. Међутим, у домаћој доктрини, ови институти углавном се анализирају у оквиру унутрашњих односа друштва и његових непосредних правних обавеза, без систематског разматрања одговорности у ланцима вредности. Стога је циљ овог истраживања анализа правног оквира режима дужне пажње у области одрживости, при чему однос између овог режима и постојећих стандарда професионалне и корпоративне одговорности добија посебан значај у контексту усклађивања домаћег права са правом Европске уније.

2. Дужна пажња у области одрживости као нови стандард одговорности

Савремени регулаторни концепт дужне пажње у области одрживости није настао искључиво у оквиру права Европске уније, већ се развио у ширем међународном регулаторном контексту одговорног пословања. Његови основни елементи формулисани су кроз међународне стандарде, посебно кроз Водеће принципе УН о пословању и људским правима (Rasche & Waddock, 2021) и OECD Смернице о дужној пажњи у одговорном пословању из 2018. године.

а) Дужна пажња као нормативни стандард, а не етичка обавеза

Савремена дужна пажња у области одрживости развијена је на пресеку међународних стандарда људских права, корпоративног управљања и одговорног пословања, али је њен правни карактер у последњој деценији квалитативно измењен. Почетна фаза ослањала се на *soft law* инструменте који, иако необавезујући, постављају стандарде очекиваног понашања компанија у односу на ризике по људска права и животну средину. Кључну прекретницу представљају Водећи принципи УН, који уводе концепт дужне пажње као процес идентификације, спречавања/ублажавања, праћења и извештавања о негативним утицајима, уз нагласак да фокус мора бити на *ризiku за носиоце права*, а не искључиво на репутационом или финансијском ризику компаније (Roos, 2013).

У правној теорији, ова разлика се даље нормативно заострава: дужна пажња се све више схвата као прелазак са управљања *друштвеним ризиком* на управљање штетним утицајима на људска права, чиме се трансформише

из корпоративне политике у стандард понашања са елементима правне одговорности (Fasterling, 2017). У том смислу, дужна пажња више није *декларативна обавеза* нити пуко усвајање етичких кодекса, већ структуриран и континуиран процес који подразумева разумно очекиване, пропорционалне и документоване мере у односу на идентификоване ризике.

Операционализација овог стандарда даље је развијена кроз OECD смернице, које стандардизују фазни, на ризику заснован приступ применљив на сопствене активности, пословне односе и ланце снабдевања (OECD, 2018). Заједнички именитељ UNGP и OECD оквира јесте разумевање дужне пажње као процеса, а не једнократне радње: релевантно питање није да ли је компанија *усвојила политику*, већ да ли је успоставила систем управљања ризицима који се може оцењивати кроз његове исходе и ефикасност (Bonnitcha, 2017).

б) Елементи новог стандарда одговорности у ЕУ режиму дужне пажње

Нормативни искорак у праву ЕУ постигнут је усвајањем Директиве (ЕУ) 2024/1760 о дужној пажњи компанија у области одрживости (CSDDD), којом се дужна пажња конституише као обавезујући режим, укључујући обавезе управљања ризицима, надзора, извештавања и одговорности компанија у вези са негативним утицајима на људска права и животну средину у сопственим активностима, активностима повезаних друштава и у ланцима вредности (European Parliament & Council, 2024). У аналитичком смислу, стандард одговорности који произилази из режима дужне пажње може се разложити на четири кључна елемента.

(1) Проширење обима релевантне сфере одговорности (досег ланца вредности).

За разлику од традиционалних модела одговорности, који су обично повезани са непосредном сфером контроле (компанија и њени унутрашњи процеси), дужна пажња функционално проширује *релевантну сферу* на пословне односе и сегменте ланца вредности у којима штетни утицаји настају или могу настати. Ово такође мења правну логику одговорности: фокус није на формалној контроли, већ на предвидивости ризика и разумно очекиваним мерама које компанија може предузети у оквиру својих пословних односа (De Schutter, 2020).

(2) *Превентивни карактер обавезе (ex ante стандард).*

Класични деликтни модели одговорности углавном активирају последице након што је штета настала, при чему се нормативна анализа заснива на повреди дужности и узрочној вези. Режим дужне пажње помера фокус: обавеза је превасходно превентивна и заснована на управљању ризицима. Таква конструкција приближава дужну пажњу стандарду *обавезе понашања*, при чему релевантно питање постаје да ли је компанија поступала разумно и пропорционално у односу на ризике, а не искључиво да ли је штета настала (Bonnitcha, 2017; OECD, 2018).

(3) *Континуирани и процедурални карактер (обавеза заснована на систему).*

Дужна пажња је осмишљена као континуиран процес, што у нормативном смислу значи да се усклађеност не може доказати једнократном радњом, већ успостављањем и одржавањем функционалног система. У том тренутку постоји јасна разлика између *процедуралног* и *материјалног* разумевања дужне пажње: формално постојање политика није довољно ако оне нису уграђене у оперативне процесе, уговорне механизме, надзор над добављачима и системе праћења перформанси. Fasterling (2017) истиче да се HRDD не може свести на инструмент репутационог ризика, већ мора бити интегрисан као корпоративни циљ који одређује стратегију и оперативне одлуке.

(4) *Интеграција у корпоративно управљање (повезаност са управљањем).*

Режим дужне пажње подразумева да управљачки органи имају активну улогу у успостављању, праћењу и ревизији процеса, чиме се стандард пажње повезује са фидуцијарним дужностима, правилом пословне процене и одговорношћу управе. Ова веза је кључна за доктринарно разумевање: дужна пажња функционише као мост између стандарда понашања компаније и стандарда пажње управљачких структура, с обзиром на то да се ризици у области одрживости и људских права све више уводе као елементи пословне стратегије и корпоративног надзора (McCorquodale и др., 2017).

3. Стандард професионалне и корпоративне одговорности у праву Републике Србије

У српској литератури, корпоративно управљање углавном се дефинише кроз правну и економску перспективу. Васиљевић (2013, стр. 27) објашњава да, са правног становишта, корпоративно управљање представља специфичан агенцијски однос између управе и акционарског друштва, који се успоставља путем уговора и правних прописа. Са економског становишта, корпоративно управљање обухвата унутрашње и спољашње системе који надзиру компанију ради заштите интереса акционара и омогућавања остваривања профита (Тодоровић, 2009). У домаћем облигационом праву, стандард професионалне одговорности традиционално се испољава кроз одговорност за штету према Закону о облигационим односима (1978), где је општи стандард да дужник мора извршити обавезу са пажњом доброг привредника (члан 18). Прецизније, кључна дилема у овом контексту јесте да ли се стандард професионалне одговорности односи на резултате, односно пословне исходе и штету, или искључиво на понашање дужника у датим околностима.

Корпоративно управљање у Републици Србији релативно је новија тема и није у довољној мери примењено у пословању јавних предузећа. Наше искуство у примени и унапређењу корпоративног управљања обухвата тек неколико година, док је у западним земљама ово искуство знатно дуже. Увођење корпоративних правила и корпоративног управљања јавних предузећа у национални правни оквир питање је од националног значаја (Вуколић, 2019). Крајњи циљ постојања јавног сектора јесте задовољење потреба шире друштвене заједнице, односно заштита интереса и права појединаца који ту заједницу чине (Вукосављевић, Капуто, Тешић & Вукосављевић, 2021). На пример, један од најзначајнијих развоја у новијем српском корпоративном управљању јесте примена Закона о управљању привредним друштвима у власништву Републике Србије (2023), чији је циљ унапређење корпоратизације, побољшање пракси управљања и трансформација правне структуре државних предузећа. Todorović и Brašić Stojanović (2024) истичу да „упркос ефикасним решењима закона, неке његове одредбе још увек нису у потпуности усклађене са OECD смерницама, што се пре свега односи на одредбе о транспарентности поступка именовања чланова надзорног одбора, независности чланова надзорног одбора и јавно прокламованим политичким циљевима државних предузећа“ (стр. 2011).

Међутим, стандард дужне пажње у области одрживости не може се свести на такву класификацију, јер CSDDD не захтева само пажњу у односу на већ насталу штету, већ и превентивну идентификацију и управљање ризицима пре него што се они материјализују. Другим речима, док домаћи стандард процењује понашање након исхода, стандард из CSDDD конципиран је као *ex ante* обавеза понашања, чиме

се губи разлика између традиционалне одговорности за штету и права која уређују будућу превенцију штетних последица.

4. Фидуцијарне дужности менаџмента и правило пословне процене

У оквиру корпоративног права, стандард дужне пажње испољава се кроз фидуцијарне дужности чланова органа управљања. Закон о привредним друштвима (2011, члан 63) прописује обавезу чланова управе да поступају савесно, са пажњом доброг привредника и у најбољем интересу друштва, што представља основни нормативни оквир одговорности управљачких структура. У домаћој правној доктрини наглашава се да ове дужности имају за циљ да обезбеде лојално и разумно управљање друштвом, али и да ограниче могућност злоупотребе управљачких овлашћења. Принцип дужне пажње повезан је са концептом пословне процене (*business judgment rule*), који подразумева да суд не преиспитује пословне одлуке управе ако су донете у доброј вери, на основу адекватних информација и без сукоба интереса (Арсић, Милићевић & Милачић, 2009).

У правној теорији се истиче да је овај модел стандарда пажње пре свега усмерен на интракорпоративну оцену – односно на оцену одлука које управа доноси у оквиру сопствених стратешких циљева – уместо на процену утицаја тих одлука ван граница друштва (нпр. у ланцима снабдевања или у односу на трећа лица). Наш стандард пословне процене примењује се на одлуке које су у дискрецији управе и које нису неоправдано штетне за друштво, али не обухвата обавезу да се те одлуке вреднују у односу на друштвене, еколошке или ризике по људска права.

Насупрот томе, CSDDD изричито захтева да управљачки органи укључе критеријуме одрживости у систем управљања, чиме стандард корпоративне пажње престаје да буде уско везан за интересе друштва и прелази у шири стандард одговорности према различитим интересним групама. Такво проширење фидуцијарних дужности у домену одрживости представља значајан нормативни изазов за домаће корпоративно право, јер се питања утицаја у ланцима вредности не могу третирати искључиво као пословна процена унутар управљачког органа.

Питање ко заправо контролише савремене корпорације и из којих разлога постало је један од кључних односа моћи у савременом капитализму, док регулација корпоративног управљања у Европској унији показује да ова правила нису само техничка или правна питања већ имају и значајну

политичку димензију (Horn, 2011). У теорији правне одговорности истиче се да концепт добре пословне процене има за циљ да управи омогући одређени степен креативне дискреције, али да та дискреција не подразумева обавезу интегрисања друштвених и еколошких ризика у процес одлучивања – та обавеза настаје тек када је правни стандард изричито прописује. У контексту CSDDD, стандард дужне пажње има елемент строге обавезе превентивног деловања, који се не може изједначити са слободом пословне процене.

Сличне дилеме о односу традиционалних фидуцијарних дужности управе и нових захтева одрживости препознате су у правној литератури земаља региона. У тим анализама наглашава се да интеграција стандарда одрживости у корпоративно управљање не значи нужно напуштање постојећих института корпоративног права, већ њихову реинтерпретацију у светлу правног оквира Европске уније. „Искуства држава чланица ЕУ и развој правне и пословне праксе у ЕУ показују да, иако постоји законодавни и регулаторни оквир за примену принципа ‘поштуј или објасни’, неопходна је стварна воља органа друштва и свих спољних стејкхолдера да би се он у пракси применио“ (Horak & Bodiroga-Vukobrat, 2011, стр. 199).

Резултати компаративне анализе могу се систематизовати кроз основне елементе стандарда одговорности приказане у табели 1.

Табела 1. Компаративни преглед стандарда одговорности

Елемент одговорности	Традиционални стандард у праву Србије	Режим дужне пажње у области одрживости
Карактер обавезе	Одговорност за штету која је накнадно настала	Превентивно управљање ризицима
Обим одговорности	Односи у друштву и непосредни правни односи	Проширење на ланце вредности и пословне партнере
Стандардна функција	Професионална дужна пажња и пословно просуђивање	Интеграција управљања одрживошћу у корпоративно управљање

Извор: Систематизација аутора на основу Закона о облигационим односима (1978), Закона о привредним друштвима (2011), Директиве (ЕУ) 2024/1760, Bonnitcha (2017) и OECD (2018).

Компаративна анализа указује да режим дужне пажње у области одрживости не представља само регулаторно проширење постојећих института одговорности већ уводи структурно другачији модел правне одговорности заснован на превентивном управљању ризицима и

проширењу релевантне сфере одговорности на ланце вредности, што отвара питање потребе за њиховом доктринарном реинтерпретацијом у националном правном оквиру. Режим дужне пажње у области одрживости указује на ширу трансформацију модела корпоративне одговорности. Уместо традиционалног модела постфактум одговорности за штету, савремени регулаторни приступ све више наглашава превентивни модел.

5. Закључак

Овај рад је анализирао однос између режима дужне пажње у области одрживости, успостављеног Директивом (ЕУ) 2024/1760 о дужној пажњи компанија у области одрживости, и постојећих института професионалне и корпоративне одговорности у националном правном оквиру. Анализа је показала да стандард дужне пажње у области одрживости уводи значајно проширење традиционалног концепта дужне пажње, нарочито кроз превентивни карактер обавеза, проширење одговорности на ланце вредности и интеграцију одрживости у корпоративно управљање. Законом о привредним друштвима (2011) наша земља се приближава међународним интеграцијама, али је свакако неопходно унапређење правних решења у складу са светском корпоративном праксом. „Примена основних стандарда корпоративног управљања и компанијског права Републике Србије наведених у OECD принципима корпоративног управљања убрзаће економски развој Републике Србије“ (Дукић Мијатовић, 2011, стр. 15).

Налази потврђују да домаћи правни систем већ садржи одређене нормативне основе које омогућавају интерпретативну интеграцију ових стандарда, пре свега кроз институт професионалне пажње и фидуцијарне дужности управе. Међутим, у поређењу са режимом дужне пажње у области одрживости у праву Европске уније, уочљиво је да постојећи институти домаћег права нису конципирани као системски механизам управљања ризицима у ланцима вредности, нити као континуирани процес превентивног деловања. Научни допринос рада огледа се у систематској анализи односа између стандарда дужне пажње у области одрживости и постојећих института облигационог и корпоративног права Републике Србије, што указује на потребу њихове потенцијалне нормативне адаптације у процесу усклађивања са правом Европске уније.

Изјава о непостојању сукоба интереса

Аутори изјављују да немају сукоб интереса.

Доприноси аутора

Концептуализација, Д. В. и Д. В.; методологија, Д. В. и Д. В.; формална анализа, Д. В. и Д. В.; писање – припрема оригиналног нацрта, Д. В. и Д. В.; писање – преглед и уређивање, Д. В. и Д. В. Сви аутори су прочитали и сложили се са објављеном верзијом рукописа.

Финансирање

Ово истраживање није остварило никакво додатно финансирање.

Изјава о доступности података

Оригинални доприноси представљени у раду укључени су у сам рукопис/додатни материјал, а додатна питања могу се упутити одговарајућем ауторима.

Информисани пристанак свих учесника у истраживању / одобрење надлежног одбора

Није применљиво.

Vukosavljević Dejan

University “Union – Nikola Tesla”, Faculty of Management, Sremski Karlovci, Serbia

Vukosavljević Danijela

University “Union – Nikola Tesla”, Faculty of Management, Sremski Karlovci, Serbia

LEGAL FRAMEWORK OF SUSTAINABILITY DUE DILIGENCE REGIME AS A NEW STANDARD OF CORPORATE RESPONSIBILITY

ABSTRACT: The development of the sustainability due diligence regime in European Union law has opened a debate on whether this regulatory framework introduces a new standard of corporate responsibility or represents an extension of the existing concepts of professional and fiduciary diligence. The objective of our paper is to analyze the legal framework of the sustainability due diligence regime, established by Directive (EU) 2024/1760 on corporate sustainability due diligence, which introduces a qualitatively new standard

of corporate responsibility. The findings indicate that the sustainability due diligence regime introduces a preventive and procedural model of risk management that extends the relevant sphere of responsibility of companies to value chains. Although certain normative elements compatible with this approach already exist in the law of the Republic of Serbia, the existing legal framework does not recognize such a systemic model of responsibility.

Keywords: *sustainability due diligence, corporate responsibility, corporate governance, Directive (EU) 2024/1760.*

Литература

1. Арсић, Л., Милићевић, З., & Милачић, С. (2009). Афирмација и квалитет корпоративног управљања. *Економика*, 55(5), стр. 122–129
2. Bonnitcha, J. (2017). The concept of “due diligence” in the UN Guiding Principles on Business and Human Rights. *European Journal of International Law*, 28(3), pp. 899–919. DOI: <https://doi.org/10.1093/ejil/chx042>
3. De Schutter, O. (2020). *Towards Mandatory Due Diligence in Global Supply Chains*, Pristupljeno 15. 12. 2025. www.ituc-csi.org/IMG/pdf/de_schutte_mandatory_due_diligence.pdf
4. Denčić-Mihajlov, K. (2006). Corporate Governance in Serbia: an overview of Recent Developments. *Facta Universitatis, Series: Economics and organization*, 3(2), pp. 169–177
5. Дукић Мијатовић, М. (2011). Корпоративно управљање и компанијско право Републике Србије. *Право – теорија и пракса*, 28(1–3), стр. 15–22
6. European Parliament & Council. (2024). Directive (EU) 2024/1760 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 on corporate sustainability due diligence and amending Directive (EU) 2019/1937 and Regulation (EU) 2023/2859. *Official Journal of the European Union* 2024/1760, 5. 7. 2024. Pristupljeno 15. 2. 2026. <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj>
7. Fasterling, B. (2017). Human Rights Due Diligence as risk management: Social risk versus human rights risk. *Business and Human Rights Journal*, 2(2), pp. 225–247. DOI: <https://doi.org/10.1017/bhj.2016.26>
8. Horak, H., & Bodiřoga-Vukobrat, N. (2011). EU Member States’ Experiences with the ‘Comply or Explain’ Principle in Corporate

- Governance. *Croatian Yearbook of European Law and Policy*, 7(1), pp. 179–200
9. Horn, L. (2011). *Regulating Corporate Governance in the EU: Towards a Marketization of Corporate Control*. Palgrave Macmillan UK
 10. Keay, A. (2010). *The Duty to Promote the Success of the Company: Is it Fit for Purpose? Working Paper*. University of Leeds School of Law, Centre for Business Law and Practice pp. 1–36. DOI:10.2139/ssrn.1662411
 11. McCorquodale, R., Smit, L., Neely, S., & Brooks, R. (2017). Human Rights Due Diligence in law and practice: Good practices and challenges for business enterprises. *Business and Human Rights Journal*, 2(2), pp. 195–224. DOI: <https://doi.org/10.1017/bhj.2017.2>
 12. OECD (2018). Due Diligence Guidance for Responsible Business Conduct. Pristupljeno 16. 2. 2026. <https://www.oecd.org/en/topics/due-diligence-for-responsible-business-conduct.html>
 13. Rasche A., & Waddock, S. (2021). The UN Guiding Principles on Business and Human Rights: Implications for Corporate Social Responsibility Research. *Business and Human Rights Journal*, 6(2), pp. 227–240. DOI:10.1017/bhj.2021.2
 14. Roos, S. R. (2013). UN Guiding Principles on Business and Human Rights In: Idowu, S. O., Capaldi, N., Zu, L., & Gupta, A., D. (eds.), *Encyclopedia of Corporate Social Responsibility* (pp. 2592–2601). Berlin, Heidelberg: Springer. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-642-28036-8_746
 15. Тодоровић, Н. (2009). Корпоративно управљање и економска криза. *Право и привреда*, 46(1–4), стр. 129–141
 16. Todorović, N. V., & Brašić Stojanović, J. R. (2024). Analysis of the new law on corporate governance in state-owned enterprises in Serbia in the light of OECD guidelines. *Strani pravni život*, 68(2), pp. 195–213. DOI: https://doi.org/10.56461/SPZ_24202KJ
 17. Васиљевић, М. (2013). *Корпоративно управљање – изабране теме*. Београд: Удружење правника у привреди Републике Србије
 18. Вуколић, З. (2019). Корпоративно управљање у јавним предузећима. *Ревизор*, 22(85), стр. 71–87, DOI: 10.5937/Rev1885071V
 19. Вукосављевић, Д., Капуто, Ј., Тешић, А., & Вукосављевић, Д. (2021). Макроекономско окружење и јавни сектор – место и улога. *Одитор*, 7(3), стр. 37–50. <https://doi.org/10.5937/Oditor2103037V>
 20. Закон о облигационим односима. *Службени лист СФРЈ*, бр. 29/78, 39/85, 45/89 – одлука УСЈ и 57/89, *Службени лист СРЈ*, бр. 31/93, *Службени лист СЦГ*, бр. 1/03 – Уставна повеља и *Службени гласник РС*, бр. 18/20

21. Закон о привредним друштвима. *Службени гласник РС*, бр. 36/11, 99/11, 83/14 – др. закон, 5/15, 44/18, 95/18, 91/19, 109/21 и 19/25
22. Закон о управљању привредним друштвима која су у власништву Републике Србије. *Службени гласник РС*, бр. 76/23